

Beszámoló

a Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság 2014. évi tevékenységéről

I. Előzmények, jogszabályi háttér

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény, és a magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV.16.) kormányrendelet értelmében Kecskeméten is megkezdődött a helyi értékek feltárása.

Az értéktár felállítás célja: a település szellemi, tárgyi értékeinek összegyűjtése és dokumentálása.

A fenti jogszabályok lehetőséget nyújtanak minden településnek egy helyi értéktár felállítására. A felleveendő értékekre javaslatot bárki tehet. A beérkezett javaslatokat a Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság, szakértők bevonásával megvitatja, és az arra érdemesnek talált értékeket az értéktárba emeli.

A helyi jelentőségen túlmutató értékek a megyei értéktárba vagy a Magyar Értéktárba kerülnek. Az itt nyilvántartott országos, vagy nemzetközi jelentőségű, a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével és minőségével a magyarság csúcsteljesítményének számító nemzeti értékekből a Hungarikum Bizottság választja ki a hungarikumokat, melyek a Hungarikumok Gyűjteményébe kerülnek.

Az értéktár életre hívásának célja volt, feltárni és bemutatni Kecskemét tárgyi, szellemi, gazdasági, turisztikai, kulturális örökségének értékeit. Mindezt bekapcsolni a település, a megye, majdan az ország és a Kárpát-medence közösségi tudatába, gyarapítva a már meglévő lokális értékek körét. Meglátni és megláttatni egy-egy közösség speciális másságának értékeit, láthatóvá, értéké tenni magunk és mások számára is. Átvenni és átadni mindazt, ami gazdagabbá teheti a helyi létet. Ennek első lépéseként kezdődött meg a helyi értékek gyűjtése, és alakult meg az ezeket elbíráló Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság (a továbbiakban: Bizottság).

II. A Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság

A Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság 2014. február 18-án tartotta meg alakuló ülését. A Bizottság a közgyűlési döntés értelmében 15 tagból áll: elnöke: Sztachó-Pekáry István, tagjai: Balanyi Károly, Falus Norbert, Feczák Lászlóné, Ivanics István, Király József, Kohajda László, Komáromi Attila, Kovács Ferenc, Lévai Jánosné, Lóránd Klára, Pászti András, Petőfi Sándor László, Székelyné Kőrösi Ilona, Trencsényi Gizella.

A Bizottság munkáját felkért szakértők segítik:

terület	név	cím
Agrár-és élelmiszer-gazdaság	Dr. Nótári Márta	Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kar, főiskolai docens
Egészség- és életmód	Dr. Fáy Tamásné	Ölelő Kéz Alapítvány, kuratóriumi titkár
Épített környezet	Kasza Gáborné	BKMKH Építésügyi és Örökségvédelmi Hivatal, műemlékvédelmi felügyelő
Ipari- és műszaki megoldások	Dr. Tuskó László	Kecskeméti Főiskola GAMF Kar, főiskolai tanár
Kulturális örökség	ifj Gyergyádesz László	művészettörténész

Kulturális örökség (ezen belül népművészet)	Berei Andrea	A Duna–Tisza-közi Népművészeti Egyesület elnöke
Sport	Galamb Istvánné	A Bács-Kiskun Megyei Diáksport Tanács örökös tiszteletbeli elnöke
Természeti Környezet	Tóth Endre	A Kiskunsági Nemzeti Park ökoturisztikai szakreferense
Turizmus	Deutschné Sipos Irén	Az Alföld Idegenforgalmáért Alapítvány kuratóriumi elnöke

III. A Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság tevékenysége

A Kecskeméti Értéktárba a törvényben megjelölt nyolc kategóriákban gyűjtjük az értékeket.

A bizottság eddig az alakuló ülésen túl öt ülést tartott, 143 javaslatot tárgyalta meg, ebből **110-et a Kecskeméti Értéktárba emelt.**

A második ülésen 2014. március 4-én a bizottság 80 javaslatot tárgyalta meg, és ezeket egy kivétellel mind be is emelte a Kecskeméti Értéktárba. Az egy be nem emelt javaslatához kiegészítést kértek a javaslat benyújtójától.

A 2014. március 18-i ülésen két beadvány megtárgyalására került sor, melyek közül egyet a bizottság a Kecskeméti Értéktárba felvett, egy javaslat megtárgyalását későbbi időpontra halasztotta és megállapította, hogy ennek elbírálásához szakértő felkérésére lesz szükség.

A 2014. június 10-i negyedik ülésén a bizottság tizennégy napirendi pontot tárgyalta meg. Ebből tizenhárom helyi érték felvételére érkező javaslat volt. Ebből négy javaslatot szakértői bírálatra küldött, kilencet pedig a Kecskeméti Értéktárba emelt a bizottság. Az utolsó napirendi pontban a bizottság megszavazta a már helyi értéknek nyilvánított kecskeméti barack, kecskeméti barackpálinka, a Bozsó János festőművész életművéből álló gyűjtemény, a Kecskeméti Katona József Színház épülete, a Cifrapalota épülete és a Kodály-módszer Megyei Értéktárba történő jelölését, valamint ekkor fogadta el a Kecskeméti Helyi Értéktár Bizottság munkájának segítésére felkért szakértők listáját.

A 2014. június 26-i ülésen a Bizottság elfogadta a szakértőnek felkért szakemberek névsorát. Majd Dr. Nótári Márta szakértő szóbeli meghallgatása után a Kecskeméti Értéktárba emelte a Napországi Gyümölcse Kecskeméti Baracklekvárt.

A Bizottság hatodik ülését 2014. augusztus 26-ára terveztük, de a nyári szabadságolások miatt a bizottság határozatképessége nem volt biztosított, így az ülést 2014. szeptember 3-án tartottuk meg. Az ötödik ülésen negyvenhét javaslat megtárgyalására került sor, melyek közül 21 be is került az értéktárba.

Ezen az ülésen a Bizottság megvitatta helyi értékeknek a **Megyei Értéktárba** történő felvételének javaslatát is, így döntésük nyomán Bedő Istvánné verticsipke készítő munkásságát, valamint a Magyar Népmesék rajzfilmsorozatát, a Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely Közösségi Alkotótevékenységét, a Csiperó Fesztivált, a Kecskeméti Arborétum fa-és cserjegyűjteményét, az Univer Erős Pista ételizesítőt, a Bohém Ragtime és Jazz Band munkásságát, a Kápolnák útja kecskeméti szakaszát, a Kecskeméti Repülónap és Haditechnikai Bemutatót, a Kecskeméti Katona József Múzeum Képzőművészeti Gyűjteményét, Tóth Menyhért életmű kiállítását, a Katona József Múzeum Kunbábonyi avar fejedelmi kincsleletét, a Magyar Fotográfiai Múzeum gyűjteményét, Szekér Endre életművét, valamint a Népi Iparművészeti és Néprajzi Gyűjtemény gyűjteményét és tevékenységét a Megyei Értéktárba történő felvételre javasolta.

A **Kecskeméti Értéktárba** a törvényben megjelölt nyolc kategóriákba eddig gyűjtött 110 érték:

a) agrár- és élelmiszer-gazdaság:

Abonyi Jakab, Abonyi Attila termelői fajtamézei
Dimenzió Borászat borai
Fülöp Erika által készített savanyúság
Gulyás Zoltán termelő fajtamézei, méhészeti termékei
Gyenes Kertészet-Gyenes István dísznövény kertészet
Héjjas Jánosné kecsketejből készült termékei
Kele és Társa Kft. által készített hidegen sajtolt olajok, lisztek
Kocsisné Kincses Zsófia kistermelői házi kecske - és tehéntej termékei
Kökény Sándor füstölt termékei (szalámi, kolbász, szalonna, májas, tepertő)
Kujáni László által készített aszalványok, lekvárok, gyümölcslevek
Nagy Ervinné bio homoktövis készítményei
Napországi Gyümölcse kecskeméti baracklekvár
Pilze Nagy Kft. természetesen laskagomba és az abból készült pástétomok
Szombatiné Tóth Katalin termelői fajtamézei és méhészeti termékei
Univer Erős Pista

b) egészség és életmód:

Alora Natura Natúrkozmetikumok
HELPI Kecskeméti Ifjúsági Iroda és Fejlesztőműhely
Ifjúságsegítő és fejlesztő tevékenysége
Kecskeméti barackpálinka
Napországi Gyümölcse kecskeméti baracklekvár

c) épített környezet:

Batthyány u. 6. Lakóház
Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár épülete
Bánó Ház (Naív Művészek Múzeuma)
Cifrapalota
Erzsébet Pótlaktanya
Evangélikus templom
Ferencs Kolostor (Kodály Intézet)
Gazdaház (Orvos- és Gyógyszertörténeti Kiállítás)
Görögkeleti templom
Iparos Otthon
Jókai utca 9. Lakóház
Katona József Színház épülete
Kápolna utca 6. Lakóház
Kápolna utca 15. Lakóház
Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek
épületei, gyűjteményei és szellemi öröksége
Kecskeméti Végh Mihály tér 1. Lakóház
Kerámia Stúdió Épülete
Képfestő Műhely Dömötör u. 4.
Klapka Ház (Bozsó Gyűjtemény)
Kölcsey u. 7. Lakóház
Lechner Ödön u. 1. Lakóház
Lestár tér 1. Lakóház
Lovarda Czollner tér 3.
Luther-palota

Munkácsy u. 14. Lakóház
Munkácsy u. 29. Lakóház
Művésztelep
Nagykőrösi u. 27. Lakóház
Nagytemplom
Naprendszer-szobrok
Orthodox Zsinagóga (Magyar Fotográfiai Múzeum)
Piarista rendház és kollégium
Piarista templom
Sarlósboldogasszony-kápolna
Serház (Népi Iparművészeti Gyűjtemény)
Szarvas-ház
Szent Erzsébet Templom
Szentháromság Kápolna
Szentháromság oszlop
Szent Miklós Ferences Templom
Széchenyi tér 9. Lakóház
Szórakaténusz Játékmúzeum és Műhely és a
Magyar Naiv Művészek Múzeuma Épületegyüttese és környezete
Református Templom
Református Ókollégium
Református Újkollégium
Régi és új zsinagóga (Technika Háza)
Római Katolikus Plébániaház
Rudolf Laktanya
Thomka-ház
Törvénypalota (volt megyei bíróság és a börtön épületegyüttese)
Városi Kaszinó
Városháza
Városi mozi
d) ipari és műszaki megoldások:
Gokart Pálya

e) kulturális örökség:
A Kecskeméti Csörömpölők Együttes
A Kodály Intézet Zenepedagógiai Archívuma és hangszerei
Apró Tamás népi fafaragó alkotói munkássága
Áipliné Faragó Mária szövőmester alkotói munkássága
Barcsik Sándorné szövő alkotói munkássága
Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár
Helyismereti Gyűjteménye, és a Gyűjtemény feltárórendszere
Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár
történelmi gyűjteménye és annak nyilvántartó és feltárórendszere
Bodócs Ferenc késes mester alkotói munkássága
Bozsó János festőművész múzeumalapító életművéből álló gyűjtemény
Ciróka Bábszínházban folyó művészeti tevékenység
Czakó Lajos fafaragó mester alkotói munkássága
Csiperó Fesztivál
Dr. Varga Ferencné Kulika Ilona hímzőnő, népi iparművész alkotói munkássága
Gál János kádármester
Gáspár Péter faszobrász alkotói munkássága
Grapevine Táncegyesület oktatási módszere és munkássága

Ifj. Polyák Imre késes mester alkotói munkássága
Iparművészeti Játékgyűjtemény Tárgyi- és
Dokumentumgyűjteménye a Történeti Magyarország Területéről
Katona József bibliográfia adatbázis
Kápolnák útja – kecskeméti szakasza
Kecskeméti Katona József Múzeum Képzőművészeti Gyűjteménye
Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek épületei,
gyűjteményei és szellemi öröksége
Kodály-módszer
Lovász Ibolya csuhéfigura, csuhédísz készítő alkotói munkássága
Magyar Fotográfiai Múzeum Gyűjteménye
Magyar Naiv Művészek Múzeuma Gyűjteménye
Magyar Népmesék rajzfilmsorozat
Nagy Mária és Vidák István textilnemezművészek alkotói munkássága
Németh Zoltán ötvösmester alkotói munkássága
Pekáry István: Badaacsonyi szüret (festmény)
Szekér Endre életműve
Szilágyi Zoltán dorombkészítő alkotói munkássága
Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely Rodolfó (Gács Rezső) bűvész hagyatéka
Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely Népek, népcsoportok játékgűjteménye
Szórákaténusz Játékmúzeum és Műhely Közösségi Alkotótevékenysége
Takács István fazekas alkotói munkássága
Tóth Menyhért életműve
Zsigóné Kati népi iparművész alkotói munkássága

f) sport:

Gokart Pálya
Grapevine Show Dance Club munkássága és oktatási módszere

g) természeti környezet

Kápolnák útja kecskeméti szakasza

h) turizmus és vendéglátás:

Csiperó Fesztivál
Kápolnák útja kecskeméti szakasza
Kecskeméti Nemzetközi Repülónap és Haditechnikai bemutató

IV. Nyilvánosság

A kecskeméti helyi értékek feltárását tájékoztató munkával kezdtük.

Első lépésként a javaslatétel lehetőségének tudatosítása céljából felhívást jelentettünk meg a Kecskeméti Lapok, a Kecskeméti Tv, az Alföldi Régió Magazin, a Hitelesforras.hu internetes oldalán, több oldalon banner formájában, a Petőfi Népében két alkalommal, valamint a Petőfi Népe Grátisban is. On-line kampányunk részeként a Hitelesforras.hu-n továbbra is elérhető a banner és a PR cikk is.

A város több pontján, közintézményekben (múzeumokban, könyvtárakban, iskolákban, piacon, egyházaknál) is kihelyeztünk javaslattevő íveket és felhívásokat. A Múzeumok Éjszakája rendezvénysorozat helyszínein is elérhetőek voltak a javaslattevő ívek és a tájékoztatással szolgálni tudó kollégák is. A települési értéktárba felvett nemzeti érték listáját adatbázisokba rendeztük és a városban élők felé on-line felületen publikáltuk. A helyi értékek listáját és leírását az ertektar.kecskemet.hu és a hirosertek.hu honlapon tesszük közzé, ahol kategóriánként vagy név szerint is kereshető a helyi érték.

Ugyaninnen a javaslattevő ív is letölthető, valamint elektronikus úton történő javaslatételre is itt nyílik lehetőség. Ezzel azonban viszonylag kevesen élnek. Inkább személyesen, e-mailben vagy postai úton nyújtják be javaslataikat. Az oldalon lehetőség van a folyamatos kontrollra, hibajavításra, az információk naprakészen tartására is.

Folyamatosan érkeznek a bizottsághoz a javaslattevő ívek, melyeket a soron következő ülésen fogunk megtárgyalni.

V. Népszerűsítés

A program népszerűsítése érdekében 2014. október 9-én **Helyi Érték Konferenciát** tartottunk a Városházán, a Városháza előtti téren pedig a Kecskeméti Helyi Értékek Napját rendeztük meg. A konferencián Kecskemét Önkormányzatának szerepe a helyi értékek érvényesítésében címmel tartott előadást Mák Kornél, Kecskemét Megyei Jogú Város alpolgármestere, Dr. Sztachó-Pekáry István, a Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság elnöke az értéktár bizottság munkájáról számolt be, Imre Károly a Nemzeti Művelődési Intézet Bács-Kiskun Megyei Irodájának vezetője pedig helyi értékek fogalmát, jelentőségét ismertette. A résztvevők megtekinthették a helyi értékekből készült diavetítést is.

A Helyi Értékek Napján a Főtéren felállított standokon az értéktárba felvett kézművesek és termelők termékeit, valamint tánc- és zenekarok bemutatóit figyelhette az érdeklődő, szép számú közönség.

A résztvevőket Szemereyné Pataki Klaudia alpolgármester asszony, Domján Gergely, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Bács-Kiskun Megyei Szervezetének elnöke és Szabó Mihály, Jakabszállás polgármestere köszöntötte.

VI. A helyi aktivitás

Elérendő célcsoportként jelöltük meg a Kecskeméten működő civil szervezeteket, közösségi-művelődési tevékenységet folytató szervezeteket, intézményeket és a helyi polgárokat is.

A bizottság működésének kezdetén azt tapasztaltuk, hogy szinte csak civil és állami szervezetek, intézmények, vállalkozások nyújtanak be javaslatokat.

A feltáró munka második lépéseként, a magánemberektől érkező javaslatok számának növelése és a javaslatétel lehetőségének tudatosítása érdekében öt kérdőívező munkatársat is alkalmaztunk, akik az általunk megjelölt intézményekbe, illetve személyekhez látogattak el.

A kérdőívezők munkája és az on-line kampány, valamint a javaslatétel lehetőségének nyomtatott médiában való hirdetése nyomán magánszemélyektől is szép számmal érkeztek és érkeznek a mai napig is javaslatok.

VII. Összefoglaló

A Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság az alakuló üléssel együtt eddig hat ülést tartott. A hat ülésen 143 javaslatot tárgyalt meg, ebből 110-et a Kecskeméti Helyi Értéktárba emelt.

A bizottság igyekszik minél kevesebb javaslatot elutasítani, a hiányos, nem megfelelően kidolgozott javaslatokat átdolgozásra visszaadja a benyújtónak.

Jelenleg húsz beadvány szakmai bírálata van folyamatban, melyeknek megtárgyalására következő ülésünkön kerül majd sor.

Az értéktár létrehozásával vállalt célunk volt feltárni és bemutatni Kecskemét tárgyi, szellemi, gazdasági, turisztikai, kulturális örökségének értékeit. Mindezt bekapcsolni a település, a megye, tudatába, értékévé tenni magunk és mások számára, gazdagabbá tenni a helyi létet. Kilenc hónapos munkánk során és eredményeképpen megtapasztaltuk, hogy az emberek nyitott szemmel járnak a városban. Egyre több javaslatot, telefönt kapunk a témában. Célunkat elértük, mert a folyamat elindult, és mivel mindig születnek új értékek, mindig rábukkan valaki valamire, ami mellett akár naponta elmentünk, ennek a folyamatnak sincs sosem vége. Így a munkát a jövőben is ugyanilyen intenzitással folytatjuk.

Kecskemét, 2014. október 10.

Prof. Dr. Sztachó-Pekáry István
a Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság
elnöke

Költségvetés
Kecskeméti Települési Értéktár Bizottság

Dokumentációs költségek: (fénymásoló, papír, toner, postai borítékok): 10.000 Ft/hó=**120.000 FT**

Postaköltség: **20.000 FT/év**

Projekt adminisztrálásának költsége: 20.000 Ft/hó=**240.000 FT**

On-line felület programozása: **300.000 Ft/év** (adatbázis összeállítás, felhasználói interfészek programozása, illesztése a városi honlapba, export-import képességek programozása)

Képzés: **150.000 Ft/év**

Szakértői felkérések: szakterületenként 100.000 Ft/év, azaz nyolc szakterületre vetítve **800.000 FT/év**

Helyi értékek bemutatása rendezvény keretében: **370.000 Ft/év**

Mindösszesen: 2.000.000 FT